

वीप्सा 1 Pervasion. -2 Repetition of words to imply continuous or successive action; as in the example वृक्षं वृक्षं सिद्धति; वीप्सायां द्विरक्षिः. -3 Repetition in general.

वीबुकोशः A chowrie (चामर).

वीभ् 1 A. (वीभते) To boast, brag.

वीर [अजे: रक् वीभावत् U. 2. 13] a. 1 Heroic, brave. -2 Mighty, powerful. -3 Excellent, eminent. -रः 1 A hero, warrior, champion; कोऽप्येष संप्रति नवः पुण्याक्तारो वीरो न यस्य भगवान् मृगुनन्दनोऽपि U. 5. 33. -2 The sentiment of heroism (in rhetoric); अस्तोक-वीरगुरुसाहस्रमद्भुतं च Mv. 1. 6; it is distinguished under four heads; दानवीर, धर्मवीर, दयावीर and युद्धवीर; for explanation see these words s. v.). -3 An actor. -4 Fire. -5 The sacrificial fire. -6 A son; अस्य कुले वीरो जायते Ch. Up. 3. 13. 6; वीरं मे दत्त पितरः Śrādha-mantras. -7 A husband. -8 The Arjuna tree. -9 A Jaina. -10 The Karavīra tree. -11 N. of Viṣṇu. -रम् 1 A reed. -2 Pepper. -3 Rice-gruel. -4 The root of Usīra q. v. -5 Iron; GIrvāṇa. -Comp. -अध्वन्, -मार्गः a heroic death. -अस्लः a kind of sorrel. -आशंसनम् 1 keeping watch. -2 the post of danger in battle. -3 a forlorn hope. -4 a field of battle; पयोदजालमिव तद्वारा-शंसनमाबभौ Si. 19. 79. -आसनम् 1 a kind of posture practised in meditation; एकं पादमथैकरिमन् विन्यस्योरौ तु संस्थितम्। इतरस्मिस्तथैवोरुं वीरासनमिति स्मृतम्॥ of. पर्यावृक्. -2 kneeling on one knee. -3 a field of battle. -4 the station of a sentinel. -ईशः, -ईश्वरः 1 epithets of Siva. -2 a great hero. -उज्ज्ञः a Brahmana who omits to offer oblations to the sacrificial fire. -काम a. desirous of male offspring. -कीटः an insignificant or contemptible warrior. -नाति: Indra's heaven. -जयन्तिका 1 a war-dance. -2 war, battle. -तरुः 1 the Bilva tree. -2 the Arjuna tree. -घन्वन् m. an epithet of the god of love. -पट्टः a sort of military dress. -पट्टिका a gold band worn by men across the forehead; नलस्य भाले मणिवीरपट्टिकानिभेव लङ्घः परिधिविधोर्बभौ N. 15. 61. -पत्नी the wife of a hero. -पानम् (णम्) an exciting or refreshing drink taken by soldiers either before or after a battle; मदोऽयं सप्रहारेऽस्मिन् वीरपानं समर्प्यताम् Ram. 4. 11. 38. -बाहुः N. of Viṣṇu. -भद्रः 1 N. of a powerful hero created by Siva from his matted hair; see दक्ष; महावीरोऽपि रे भद्र मम सर्वगणेभ्विह। वीरभद्राख्यया हि त्वं प्रथितिं परमां व्रज। कुरु मे सत्वरं कर्म दक्षयज्ञं क्षयं नय॥ Kāśikhaṇḍa. -2 a distinguished hero. -3 a horse fit for the Āśvamedha sacrifice. -4 a kind of fragrant grass. -भवन्ती the elder sister; GIrvāṇa. -भावः heroic nature. -मर्दलः a war-drum. -मुद्रिका a ring worn on the middle toe. -रजस् n. red lead. -रसः 1 the sentiment of heroism. -2 a warlike feeling. -रेणुः N. of Bhīmasena. -लोकः Indra's heaven. -बादः glory. -विप्लवाकः a Brāhmaṇa who performs sacrifices by means of money got from the lowest

castes. -वृक्षः 1 the Arjuna tree. -2 the marking-nut plant. -व्रत a. adhering to one's purpose; पूर्णः श्रुतधरो राजनाह वीरव्रतो मुनिः Bhāg. 10. 87. 45. -तम् heroism.

-शङ्कुः an arrow. -शयः, -शयनम्, -शय्या the couch of a dead or wounded hero in a battle; battlefield; कलेवरं योगरतो विज्ञायादग्रणीर्वारशयेऽनिवृत्तः Bhāg. 6. 10. 33.

-2 a particular posture. -सूः f. the mother of a hero; (so वीरप्रसवा, -प्रसूः, -प्रसविनी); तस्यात्मनोऽप्यं पल्यास्ते नान्वगद्वारसूः कृपी Bhāg. 1. 7. 45. -2 the mother of a male child. -सेनः N. of the father of Nala. -सैन्यम् garlic. -स्कन्धः a buffalo. -स्थानम् = वीरासन (1); स्थाणु-भूतो महातेजा वीरस्थानेन पाण्डव Mb. 3. 122. 2; 13. 142. 8; (=स्वर्ण) heaven; वीरासनं वीरशङ्का वीरस्थानसुपाणतम्। अक्षयास्तस्य वै लोकाः सर्वेकामगमास्तथा॥ Mb. 13. 7. 13. -हत्या the killing of a man; murder of a son; चान्द्रायणं चरेन्मासं वीरहत्यासमं हि तत् Ms. 11. 41; वीरहत्यामवासोऽसि वहीनुद्रास्य यन्तः Śāṅkaradigvijaya 8. 26. -हन् m. a Brahmana who has neglected his domestic fire; तेनादश्यन्त वीरघ्ना न तु वीरहणो जनाः N. 17. 197; (cf. Note on N. 17. 197 given by the English translator Handiqui, P. 630.). -2 A child-murderer; वीरहा वा एष देवानां भवति योऽमिनुद्रासयते Ts. 1. 5. 2. -3 N. of Viṣṇu.

वीरकः 1 A hero. -2 The Karavīra plant.

वीरतरः 1 A great hero. -2 An arrow. -रम् A kind of fragrant grass.

वीरंधरः 1 A peacock. -2 Fighting with beasts. -3 A leather-jacket.

वीरवत् a. 1 Full of heroes. -2 Manly, heroic. -ती A woman whose husband and sons are living; द्वियो वीरवतीश्वान्ते द्वग्नन्धबलिमष्टौ: Bhāg. 6. 18. 53.

वीरा 1 The wife of a hero. -2 A wife. -3 A mother, matron. -4 A kind of perfume (called Mura). -5 Spirituous liquor. -6 An aloe. -7 The plantain tree. -8 A woman with a husband and a son living; L. D. B.

वीरायते (वीरयते) Den. A. To act like a hero, show heroism; इतोऽपि किं वीरयते न कुर्वतः नृपान् धनुर्बाणगुणेभ्वान् वदन् N. 12. 27; Ait. Br. 12. 9.

वीरणम् N. of a fragrant grass, Andropogon Muri-catus, (the root of which is used as a refrigerant); वीरणस्तम्बके लमाः सर्वतः परिभक्षिते Mb. 1. 13. 17.

वीरणी 1 A side-look. -2 A deep place.

वीरिणम् See ईरिण.

वीरूद्ध, -धा f. 1 A spreading creeper; लता प्रतानिनी वीरूद्ध Ak.; आहोस्तिवृत् प्रसवो ममापचरितैविष्टिभूतो वीरूद्धाम् S. 5. 9; Ku. 5. 34; R. 8. 36. -2 A branch, shoot. -3 A plant which grows after being cut. -4 A creeper, a shrub in general; भूर्ण ददशाश्रिममण्डपोपमाः सपुष्पहासाः स निवेदनीश्वरः Ki. 4. 19.